# Процедура за проверка на валидността и автентичността на документи за оценяване на съответствието, издадени от трета независима страна

В рамките на процеса по удостоверяване на съответствието Производител/ите и Изпълнителят/ите по договора/ите за доставка на ТУМГ, за надграждане, за модифициране и инсталиране на софтуера предоставят документи за оценяване на съответствие (сертификати и/или доклади), издадени от трета, оторизирана и независима страна, за да докажат, че определен процес, самото устройство за машинно гласуване, негова съставна част, средства за идентификация, периферно устройство или консуматив съответстват на изискванията на ИК, на техническите изисквания на Възложителя и посочените стандарти, критерии и изисквания за качество, функционалност и сигурност. В случай, че тези документи са валидни, автентични и съотносими към определени процеси или към ТУМГ и/или негова съставна част, периферно устройство или консуматив, то в съответствие с европейската и националната правна рамка, по линия на взаимното признаване, тези документи следва да бъдат безусловно признати от екипите за изпитване и оценяване на съответствието и могат да бъдат ползвани като доказателство за съответствие с определените технически изисквания в областта и в обхвата, в който са издадени.

Проверките за валидност и автентичност на сертификатите за съответствие и/или доклада от изпитване са от съществено значение, тъй като в рамките на целия ЕС се констатира наличие на немалко продукти и услуги, пуснати на пазара след като производителите/доставчиците им са представили неавтентични, невалидни или дори неистински документи.

В стандартите от серията EN ISO/IEC 17000 и общоприетите схеми за изпитване, оценяване и сертифициране на системи за управление, продукти, услуги и процеси е определено, че към текущата дата всеки официален документ за съответствие, издаден от акредитирана трета независима страна да се намира в едно от следните състояния:

- валиден;
- с изтекъл срок на валидност;
- временно спрян от органа за оценяване на съответствието (ООС);
- прекратен от ООС;
- с ограничен или с разширен обхват;
- с ограничен или удължен срок на валидност;
- с неясен произход и/или оторизация на издателя – не е автентичен.

Съдържанието на самият документ (сертификат или доклад) не дава възможност еднозначно да се определи статуса на този документ към текущия момент, тъй като той е бил издаден към определена дата, фиксирана в миналото. По тази причина съвсем естествено се е наложила практиката статусът на сертификата/доклада да се проверява в

регистрите на органа за оценяване на съответствието (ООС), който го е издал. В зависимост от националното законодателство и изискванията на споразуменията за взаимно признаване самите ООС са длъжни да поддържат такива публични регистри на клиентите си и/или при отправено към тях запитване - да предоставят актуална и достоверна информация относно съдържанието и текущият статус на всеки документ за съответствие, който те са издали. В общият случай времето за отговор на тези официални запитвания е в рамките на 3 до 7 работни дни .

Елементите на сертификата/доклада, които биха могли да компрометират неговата валидност или автентичност са посочени, но не са ограничени до следната информация:

- Данни за идентификация на титуляра на документа:
  - пълно наименование на ЮЛ на титуляра на документа;
  - адрес на ЮЛ на титуляра, заявил и получил оценяване на съответствието от трета независима страна;
  - друга информация, идентифицираща титуляра, като браншови идентификатори, данъчен идентификатор, ЕИК или други данни.
- Идентификация на организатора на изпитването /sponsor/ – пълно наименование и адрес на лицето, заявило и организирало изпитване и оценяване на съответствието от трета независима страна. В общия случай спонсора и титуляра са едно и също лице;
- Уникална идентификация на оценявания субект/обект – наименование, модел, тип, версия и кодировка на ТУМГ или негова съставна част, която е била изпитвана и оценена за съответствие;
- Основание за издаване на документа за съответствие – нормативен акт, стандарт, схема, метод, ръководство, процедура и/или друг документ, регламентиращ процеса на одит/изпитване и оценяване на съответствието;
- Уникален регистрационен номер на документа – идентификационен номер, който служи за осъществяване на проследимост до органа за оценка на съответствие, който е издал сертификата/доклада за съответствие;
- Версия на документа (ако е приложимо);
- Място на извършване на изпитването и оценяването – наименование на органа по сертификация или лабораторията за изпитване, където физически е реализиран процеса на проверки, одит/изпитване и оценяване;
- Автор/и – лицето или лицата, които са извършили изпитване/одит и оценяване на съответствието на ТУМГ или негова съставна част, периферно устройство или консуматив или съответната система за управление;
- Дата на първоначално сертифициране/изпитване (ако стандарта и/или схемата предполагат цикличност на сертифицирането/изпитването на определен времеви интервал);
- Дата на издаване на оригинала на документа;
- Дата на изтичане на валидността документа (ако е приложимо, т.е. ако документът има срок на валидност);

- Описание на приложенията – списък на приложените документи, без които сертификатът/докладът се счита за невалиден или забележка, че документът не съдържа такива приложения;
- Брой страници на документа и приложенията (ако е приложимо);
- Информация за идентификация на органа за оценяване на съответствието, който е извършил одит или изпитване и оценяване на субекта/обекта:
  - пълно наименование на юридическото лице, извършило одит или изпитване и оценяване на субекта/обекта;
  - адрес на офиса на органа за оценяване на съответствието и/или интернет сайт;
  - други данни за контакт с цел осъществяване на проследимост на веригата по издаване на документа до лицето издало документа и лицето, което го е акредитирало/оторизирало за тази дейност.
- Идентификация на физическото/ите лице/а, което е взело решението за сертификация и е подписало документа – име, длъжност, данни за контакт, подпис;
- Лого на органа за оценяване на съответствието;
- Данни за националният орган за акредитация, който е акредитирал органа за оценяване на съответствието;
- Лого на националният орган за акредитация (ако е приложимо);
- Лого на схема за оценяване на съответствието, напр. IEC IECEE CB схема, позната като “сертификационна CB схема на IECEE за взаимно признаване на сертификати на база изпитване на електротехнически съоръжения и съставни части” (ако е приложимо);
- Допълнителна информация (ако е приложимо).

В зависимост от конкретният случай, някои от описаните по-горе елементи могат да бъдат незадължителни или неприложими, което може да бъде установено след получаване и запознаване с текста на документа и/или след уточняващо запитване към ООС, издал оригинала на този документ.

Органите за сертифициране на продукти трябва да са акредитирани, т.е. да са били оценени за съответствие в съответния обхват съгласно стандарта EN ISO/IEC 17065 „Оценка на съответствието – „Изисквания към органите за сертификация на продукти, процеси и услуги“ - международен стандарт за доказване на компетентността на органи за оценяване на съответствието (ООС), които извършват сертифициране на продукти, процеси и услуги.

Лабораториите, в които са извършени изпитванията на информационните активи трябва отговарят на изискванията и да са акредитирани за съответния обхват съгласно стандарта EN ISO/IEC 17025 „Общи изисквания за компетентността на лаборатории за изпитване и калибриране“.

Органите за сертификация на системи за управление трябва да отговарят на изискванията и да са акредитирани за съответния обхват съгласно стандарта EN ISO/IEC 17021 – „Оценяване

на съответствието. Изисквания към органите, извършващи одит и сертификация на системи за управление“.

Акредитацията на ООС се извършва от националните органи за акредитация, които са общопризнати на базата на многостранни споразумения. На свой ред, самите национални органи за акредитация се оценяват и признават за съответния обхват от международните им партньори съгласно стандарта EN ISO/IEC 17011 – „Оценяване на съответствието. Изисквания за органите за акредитация, извършващи акредитация на органи за оценяване на съответствието“.

Поради наличието на няколко доставки на ТУМГ от различни изпълнители на договорите по обществени поръчки или няколко изпълнителя по договори за надграждане, модифициране, параметризиране, настройване и инсталиране, екипът по т.6.1 от Методиката проверява валидността на сертификатите/докладите, чиято автентичност е вече проверена. За нова партида или нов тип устройства за машинно гласуване и/или нов изпълнител се извършва комплексна проверка за автентичност и валидност на документите за оценяване на съответствие, издадени от трета, оторизирана и независима страна, за да докажат, че определен/и процес/и, самото устройство за машинно гласуване, негова съставна част, периферно устройство или консуматив, са реализирани според заложените стандарти, критерии и изисквания за качество, функционалност и сигурност.

Преди да пристъпи към проверка на документите, екипът за оценяване по т. 6.1. от Методиката извършва проверка относно съответствието на модела, серийния номер и партидата на предоставените ТУМГ от ЦИК с тези, посочени в списъка на доставените технически устройства, които предстои да бъдат използвани в рамките на конкретния изборен процес.

При установяването на валиден и автентичен сертификат/доклад за оценено съответствие, издаден от общопризната, акредитирана/оторизирана трета независима страна, не е задължително да бъдат извършвани изпитвания/тестване и проверки в областта и в обхвата на това изпитване и/или тази сертификация, като тази констатация надлежно се документира от съответните екипи, отговорни за оценяването в Доклада за оценяване по т. 3 от Методиката.

В таблицата по-долу са описани дейностите по проверка на валидността и автентичността на документите за оценяване на съответствието, издадени от оторизирана трета независима страна и критериите за оценяване на валидността и автентичността на сертификата/доклада, които се реализират от екипа по т. 6.1 от Методиката.

| |
|---|
| **1.1 Данни за титуляра на сертификата/доклада за** оценяване **на съответствието.**<br>Наименование на производителя;<br>Организатор (спонсор) на изпитването (ако е приложимо);<br>Адрес за кореспонденция;<br>Други данни за идентификация. |

| Дейност | Критерии за оценяване /Очакван резултат | Констатации/ забележки | Оценка/ Съответствие |
|---|---|---|---|
| Проверка на данните, идентифициращи ЮЛ на титуляра на сертификата/доклада за одит/изпитване и оценяване на съответствието. | Наименованието на ЮЛ на титуляра, описано в сертификата/доклада, съвпада с това на производителя или изпълнителя по договора. | | |
| | В сертификата/доклада е посочен е адрес на титуляра на сертификата/доклада и/или подходящи данни за контакт. | | |
| | Посочени са други допълнителни данни за идентификация. | | |
| Проверка на данните, идентифициращи организатора /sponsor/ на одита/изпитването и оценяването на съответствието. | Титулярът на документа /не/ е и спонсор (организатор) на одита/изпитването и оценяването на съответствието на субекта/обекта, описан в сертификата/ доклада. | | |
| | В случай на наличие на спонсор, различен от титуляра, в документа са посочени данни за идентификация и за контакт със спонсора. | | |
| **1.2 Информация за еднозначна идентификация на оценявания субект/обект – система за управление, определени процеси, техническо средство за машинно гласуване, негова съставна част, периферно устройство или консуматив).**<br>Наименование на субекта/обекта, който е предмет на одит/изпитване;<br>Производител (ако е приложимо);<br>Модел ; Тип/Модификация; Версия (ако е приложимо). | | | |
| **Дейност** | **Критерии за оценяване /Очакван резултат** | **Констатации/ забележки** | **Оценка/ Съответствие** |
| 1.2.1 Проверка на наименованието на субекта/обекта на одит/изпитване и оценяване. | В сертификата/доклада е посочено наименованието на субекта/обекта, което съвпада с това, изписано върху трайно закрепената и четлива уникална оригинална маркировка на субекта/обекта на одита/изпитване и оценяване. | | |
| 1.2.2 Проверка на наименованието на | Наименованието на производителя, посочено в | | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| производителя на обекта на изпитване и оценяване. | документа, съвпада с това, което е изписано върху трайно закрепената и четлива уникална оригинална маркировка на обекта на изпитване и оценяване. | | |
| 1.2.3 Проверка на информацията, идентифицираща еднозначно типа на обекта на изпитване и оценяване. | Данните за модела, посочени в документа съвпадат с тези, които са изписани върху трайно закрепената и четлива уникална оригинална маркировка на обекта на изпитване и оценяване. | | |
| | Данните за тип/ модификация, посочени в документа съвпадат с тези, които са изписани върху трайно закрепената и четлива уникална оригинална маркировка на обекта на изпитване и оценяване. | | |
| | Данните за версията, посочени в документа съвпадат с тези, които са изписани върху трайно закрепената и четлива уникална оригинална маркировка на обекта на изпитване и оценяване. | | |
| **1.3 Основание за издаване на документа за съответствие.**<br>Нормативен акт;<br>Стандарт; Схема;<br>Метод; Ръководство;<br>Процедура; Критерии. | | | |
| **Дейност** | **Критерии за оценяване/Очакван резултат** | **Констатации/ забележки** | **Оценка/ Съответствие** |
| 1.3.1 Проверка на основанието за издаване на документа за оценяване на съответствие. | Стандартът, по който е извършен одит/изпитване и оценяване на съответствие, е актуален към текущият момент и е приложим в процеса на одит/изпитване, оценяване и удостоверяване на съответствието на посочения в сертификата/доклада субект/обект. | | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1.3.2 Приложимост на стандарта/схемата/метод към характеристиките на съответните процеси или на ТУМГ, негова съставна част, периферно устройство или консуматив. | Стандартът/Схемата за сертификация е действащ/а към текущият момент и е приложим/а в процеса на одит/изпитване, оценяване и удостоверяване на съответните процеси или на ТУМГ, негова съставна част, периферно устройство или консуматив. | | |
| | Методът за изпитване ..... е признат от стандарт ..... /или схема за сертифициране ...../ и е приложим в процеса на изпитване, оценяване и удостоверяване на съответните процеси или на ТУМГ, негова съставна част, периферно устройство или консуматив. | | |
| **1.4 Уникален регистрационен номер на сертификата/доклада.**<br>Идентификационен номер, който служи за осъществяване на проследимост;<br>Версия на документа (ако е приложимо). | | | |
| **Дейност** | **Критерии за оценяване/Очакван резултат** | **Констатации /забележки** | **Оценка/ Съответствие** |
| 1.4.1 Проверка за наличие на уникален регистрационен номер на сертификата/доклада. | Сертификатът/докладът има уникален регистрационен номер, който еднозначно идентифицира документа. | | |
| | Посоченият регистрационен номер позволява да бъде извършено запитване до ООС (лаборатория за изпитване или орган сертификация) относно текущия статус на документа. | | |
| 1.4.2 Проверка дали документът има номер на версията. | Документът има/няма версия. | | |
| **1.5 Информация за лицата, извършили изпитването и място на извършване на изпитването и оценяването.**<br>Информация за лицата, реализирали процедурата по изпитване и оценяване на съответствието;<br>Информация за мястото – лаборатория за изпитване, където е извършено изпитването; | | | |
| **Дейност** | **Критерии за оценяване/Очакван резултат** | **Констатации/ забележки** | **Оценка/ Съответствие** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1.5.1 Проверка на данните за лицата, извършили изпитване и оценяване на съответствието. | В сертификата/доклада са посочени имената и длъжностите на лицата, които са извършили изпитването и оценяването на съответствието. | | |
| 1.5.2 Проверка на данните за мястото, където това е направено. | Посочена е лабораторията за изпитване, където физически е реализирано изпитването на обекта на оценяване на съответствието. | | |
| **1.6 Проверка на данните за времето на първоначална сертификация** (ако е приложимо)**, дати на издаване и на валидност на сертификата/доклада.** | | | |
| **Дейност** | **Критерии за оценяване/Очакван резултат** | **Констатации/ забележки** | **Оценка/ Съответствие** |
| 1.6.1 Проверка за дата на сертификация/изпитване на субекта/обекта. | В сертификатът/докладът е посочена датата, на която субектът/обектът е бил сертифициран/изпитван за първи път. | | |
| 1.6.2 Проверка на датата на издаване на сертификата/доклада. | В сертификата/доклада е посочена датата, на която документът е бил издаден. | | |
| 1.6.3 Проверка на датата, до която сертификатът/ докладът е валиден. | В сертификата/доклада е посочена датата, до която документът е валиден. | | |
| **1.7. Списък на приложените документи, без които сертификата/доклада се счита за невалиден или забележка, че документът не съдържа такива приложения.**<br>Задължителни приложения към сертификата/доклада;<br>Информация за брой страници на сертификата/доклада и неговите приложения;<br>Забележка, че документът не съдържа приложения. | | | |
| **Дейност** | **Критерии за оценяване/Очакван резултат** | **Констатации/ забележки** | **Оценка/ Съответствие** |
| 1.7.1 Проверка на данните за задължителни приложения към сертификата/доклада. | В документа е надлежно описано приложението, което е неразделна част от него и без което той се счита за невалиден /или забележка, че документът не съдържа такива приложения/. | | |
| | В документа са описани броят страници на основния документ | | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | и приложенията. | | |
| 1.7.2 Проверка за наличие на забележки относно приложенията към сертификата/доклада. | В сертификата/доклада има забележка, че документът не съдържа приложения. | | |
| **1.8 Проверка на информацията за идентификация на органа за оценяване на съответствието (ООС), който е извършил одит или изпитване и оценяване на съответствието на обекта:**<br>Пълно наименование на юридическото лице;<br>Адрес на офиса;<br>Информация за контакт с цел осъществяване на проследимост на веригата по издаване на документа;<br>Лого на органа за оценяване на съответствието. | | | |
| **Дейност** | **Критерии за оценяване/Очакван резултат** | **Констатации/ забележки** | **Оценка/ Съответствие** |
| 1.8.1 Проверка за наличие на информация за юридическото лице на органа за оценяване на съответствието. | В сертификата/доклада е вписано пълното наименование на юридическото лице на ООС. | | |
| | В сертификата/доклада е посочен адрес/ интернет сайт на юридическото лице на ООС. | | |
| | В сертификата/доклада са посочени данни за контакт с ООС, които дават възможност за проследимост на документа до неговият издател. | | |
| 1.8.2 Проверка за наличие на данни за оторизираното лице, което е взело решението за удостоверяване на съответствието – име, длъжност и подпис. | В документа е вписано името на лицето, което е взело решението за удостоверяване на съответствието. | | |
| | В документа е посочена длъжността на лицето, което е взело решението за удостоверяване на съответствието. | | |
| | В документа има подпис на лицето, което е взело решението за удостоверяване на съответствието. | | |
| 1.8.3 Проверка за наличие на лого на ООС. | В документа е използвано логото на органа за оценяване на съответствието. | | |
| **1.9 Проверка на информацията за националния орган за акредитация, който е акредитирал органа** | | | |

**за** оценяване **на съответствието.**

Информация за националният орган за акредитация;
Лого на националният орган за акредитация.

| Дейност | Критерии за оценяване/Очакван резултат | Констатации/ забележки | Оценка/ Съответствие |
|---|---|---|---|
| 1.9.1 Проверка за наличие на данни за националния орган за акредитация, който е акредитирал ООС. | В сертификата/доклада са посочени данни за националния орган за акредитация, който е акредитирал и оторизирал ООС за издаване на сертификати/доклади за оценяване на съответствие. | | |
| 1.9.2 Проверка за наличие на лого на националния орган за акредитация, където е акредитиран съответния ООС. | В сертификата/доклада е използвано логото на националния орган за акредитация, който е акредитирал ООС. | | |

**1.10 Проверка на информацията за схема за оценяване на съответствието.**

Наименование на схемата за оценяване на съответствието;
Лого на схемата за оценяване на съответствието.

| Дейност | Критерии за оценяване/Очакван резултат | Констатации/ забележки | Оценка/ Съответствие |
|---|---|---|---|
| 1.10.1 Проверка относно наличието на данни за схема за оценяване на съответствието. | В сертификата/доклада е посочена схемата за оценяване на съответствието, която е приложима към ТУМГ, негова съставна част, периферно устройство или консуматив. | | |
| | Посочената в документа схема е съотносима към ТУМГ, негова съставна част, периферно устройство или консуматив, които са били обект на изпитване. | | |
| 1.10.2 Проверка относно наличието на лого на схемата за оценяване на съответствието. | В сертификата/доклада е използвано логото на приложената схема за оценяване на съответствието. | | |

Преди началото на дейностите по т. 6.1. от Методиката, описани детайлно по-горе, членовете на екипа подписват декларации за конфиденциалност и за липса на конфликт на интереси.

В случай на констатиране на несъответствия или други недостатъци в предоставената документация, ръководителят на екипа информира незабавно Председателят на Управителния съвет на БИС за предприемане на по-нататъшни действия за уведомяване на ЦИК, с оглед предприемане на адекватни и навременни коригиращи действия.

След извършване на дейностите по т.6.1. от Методиката, посочени по-горе, екипът за проверка и оценяване на валидността и автентичността на документите за оценяване на съответствие, издадени от трета, оторизирана и независима страна попълва табличната форма и подготвя по един протокол за проверка и оценяване за всеки отделен документ.

Към така попълненият и подписан Протокол се прилагат и документите, доказващи направените констатации на експертите от екипа на БИС за проверка на валидността и автентичността на документи за оценяване на съответствието на ТУМГ или негова съставна част, издадени от трета независима страна.